

Cuvântul Ardealului

Apare afară de Luni și zilele după sâmbă-
toare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Organ al Partidului Poporului

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de
an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L.,
iar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an.

Politica etnică a României

— Răspunsul dlui ministru O. Goga —

În numărul nostru de ieri am publicat un foarte scurt rezumat al interpelărilor dlui senator Ionaș Grădișteanu, rostite în ședința dela 6 Aprilie c. a Senatului român.

În interelarea dsale, d. Grădișteanu arată trebuința unei politici etnice (naționale), care deși este Stat național, adăpostește în granițele sale vre-o patru milioane locuitori de alte naționalități și peste două milioane de Români înafară de granițele țării.

Dsa cere, sfârșindu-ș vorbirea, stabilirea (facerea) unei politici etnice (naționale) de Stat. Să se formeze un mare comitet, din toate personalitățile politice, care să fie ca un fel de stat-major al politicei etnice.

În numele guvernului a răspuns dl O. Goga, ministru de interne, care a făcut următoarele declarații importante:

„Domnilor senatori! Am spus rândul trecut și repet și acum: dl Grădișteanu nu se desminte pe sine însuși, atunci când ne vorbește cu atâta înflăcărare de politica etnică a neamului nostru. Dsa face parte dintre acei, cari au crescut la adăpostul principiului de naționalitate și s'au adăpat din el.

Mă gândesc la strălucitele manifestări ale neamului românesc, din cari sau ridicat oameni, cari timp de decenii au reclamat principiul de naționalitate.

A fost o întârziere a unui proces care se rezolvise (înăptuise) în toate statele europene. Războiul de întregire ne-a dat un principiu logic (firesc): principiul naționalității.

Acest triumf nu a însemnat identificarea (contopirea) completă a granițelor politice, cu granițele etnice ale neamului românesc.

Se găsesc și acum, Români cari nu fac parte încă, din patrimoniul (moștenirea) național.

Pentru Românii de dincolo de granițe

Cu toate astea, nu trebuie să uităm soarta acelor Români, cari se găsesc dincolo de granițele noastre.

Di Grădișteanu a vorbit de invazia străinilor în țară. Năvala lor este un fenomen (semn), care trebuie să îngrijoreze pe fiecare bun Român și să preocupe pe omul de Stat, dator să dea soluții (deslegări).

România nu este numai o ocrotitoare a minorităților, ci este și un punct de atracție (atrageri) a unor elemente, cari n'au nici o legătură de nici un fel cu țara noastră și pe cari le-a caracterizat bine, dl Grădișteanu, spunându-le „elemente parazitare“.

Străinii, cari n'au legătură de rasă, de limbă, sau de tradiție, cu țara noastră, constituiesc, pur și simplu, un element de consumațiune și pe alocuri chiar de spoliatiune, sunt chiar elemente cari nu pot să prezinte siguranță pentru Stat.

Am urmărit această problemă cu cel mai mare interes, dată fiind importanța care i se cuvenea. Am urmărit-o fără nici un sentiment de ură, de neam, sau de rasă.

S'a spus că nu vrem să primim pe străinii cari au invadat țara, fiindcă nu avem nimic dela ei.

Este un neadevăr.

Atunci când s'a ratificat tratatul de pace, am luat angajamente de ocrotire față de elementele băștinașe din țară: n'am luat însă nici un angajament, față de elementele indezirabile (nepotite) (aplauze).

Măsurile cari trebuiesc luate

Punctul acesta de vedere, trebuie împărtășit de toți bunii români, fiindcă aceștia trebuie să-și dea mâna, închegând un front tare, rezistent față de injuriile (batjocurile) pe cari le am primit din afară.

Avem elemente cari au invadat, în toate provinciile alipite și chiar în vechiul regat.

Nu putem însă lua o măsură, bruscă, prin care să decidem darea lor afară din țară.

În aceasta privință vă pot spune că guvernul, într'un recent consiliu de miniștri, s'a ocupat de chestiunea străinilor aliați în țară.

S'a hotărât facerea unui recensământ (numărătoare), care peste două săptămâni va fi pusă în practică.

Cred că prin aceasta, dl Grădișteanu, are un început de satisfacțiune (mulțumire) în soluțiunile (deslegările) pe cari le propune.

După facerea recensământului, guvernul va lua o serie de măsuri, pentru a scăpa țara, încetul cu încetul, de străinii indezirabili (nepotiti). (Aplauze).

Să trecem la chestiunea reparațiilor.

Cele trei provincii alipite, au trecut printr'o epocă de lungă opresiune, (apărare) care n'a permis manifestarea sentimentelor românești. În multiplele noastre îndatoriri, nu trebuie să uităm începerea operei de reparațiune.

Spuneți, dle Grădișteanu, că până la 1848, românii din Transilvania n'aveau voie să se așeze la oraș.

Când, pentru primadată, biserica noastră, a început să se organizeze, episcopului român nu i s'a îngăduit să se așeze la oraș. El a trăit foarte mult timp, în mijlocul sătenilor din Răsărit.

Nu vreau să evoc trecutul.

Reparația va veni. Ea merge înainte ca o expresiune normală, a stărilor schimbate. Din sate, pornesc țărani spre oraș. Uitați-vă la școli și Universități; numărul studenților a cres-

cut simțitor, majoritatea lor fiind fii de țărani.

Poporul român, în mod conștient, își pune la contribuție energiile rurale, cari se vor transforma, punând stăpânire pe orașe.

Omul de răspundere, trebuie să urmărească, însă, reparațiunea pe cale legală.

Vă asigur, că nu vom face nici o siluire, dar ne dăm seama că trebuie să ajutăm înflorirea orașelor noastre.

S'a vorbit de chestiunea reintegrării elementelor românești, cari se găsesc peste frontieră, și în special a Românilor din America.

Ar fi de dorit ca toți să se întoarcă la căminurile lor. Realitatea este, că venirea lor acasă se amână.

Emigrările în America

În special, emigranții transilvăneni în America, au o mentalitate specială. Ei nu se duc, acolo, cu intențiunea de a deveni cetățeni americani, ci pleacă să câștige mijloace materiale.

Nu le pot aduce nici o învinuire, în raporturile sufletești cu țara. Nu este mai puțin adevărat că sume însemnate ne vin în țară anual, dela cei de dincolo de Ocean. Știți foarte bine, că în Transilvania sunt instituțiuni financiare, cari cu toată criza existentă, nu suferă, fiind alimentate cu dolari trimiși de peste Ocean.

Declar, însă, că nu vom încuraja emigrațiunile, dimpotrivă le-am oprit cu cea mai categorică strictețe.

Chestiunea colonizărilor, este una din problemele cele mai grele. Colonizarea este un proces care nu merge paralel cu întărirea unui neam, în primele zile ale lui, ci mai târziu.

S'a spus că s'au făcut greșeli, fiind că legea din Transilvania, nu admite să fie colonizat, acela care nu este cetățean român.

Dacă examinați, însă, cu atenție legea, constatați că ea era alcătuită din punct de vedere al intereselor naționale. Vă închipuiți că fără ea, tocmai acele elemente indezirabile (nepotite) — de cari vorbeam — ar fi putut să câștige pământul cuvenit altuia.

Ați vorbit, dle Grădișteanu, de nevoile Românilor de dincolo de hotare pe cari trebuie să-i ajutăm.

Nu trebuie să uităm, că este o datorie elementară, să facem să pătrundă în sufletele Românilor cari au rămas pe teritoriile altor state, convingerea că ei sunt protejați de noi, din punct de vedere național și cultural.

În acest scop, ar fi necesar crearea unui stat major cultural, care să ia asupra lui, toate chestiunile privind această problemă.

Respectarea drepturilor minorităților

Vorbeați, deasemenea, de o chestiune mai delicată și anume de raporturile noastre cu celelalte state unde se găsesc români și cereați să se respecte dreptul minorităților.

V'am arătat sentimentele mele și ale guvernului, față de această chestiune.

Nu pot să cer alt tratament statelor vecine, decât acela pe care noi îl dăm minorităților noastre.

Dacă aplicăm această rețetă la noi acasă, cerem ca ea să fie aplicată și dincolo de hotare.

Guvernul a luat contact cu toate statele în cari se găsesc români. Cu reprezentanții Jugoslaviei, s'a pus la baza discuțiilor, ideea de reciprocitate. Această idee, o vom amplifica în raport cu celelalte state.

Relațiunile noastre cu statul sârbesc, sunt dintre cele mai bune, întrucât n'au dispărut încă sentimentele de amicitie reciprocă (împrumutată).

Mulțumesc dlui Grădișteanu, pentru dragostea cu care urmărește aceste chestiuni, fără nici o patimă personală.

Sunt conștienți, că poporul nostru, ori de câte ori vine vorba de interesele lui vitale, prin oamenii lui iscusiți, se va putea constitui într'un mănunchiu de apărare, menit să pună stavilă încercărilor acelor cari vor căuta să ne jignească (Aplauze).

Vă asigur că în același sentiment de frăție desăvârșită, privim marile probleme naționale.

Prin chestiile pe cari le ridicați dela această tribună, d'oastră căutați să găsiți un ecou în sufletul nostru, pentru interesele neamului acestuia.

Ecoul acesta îl veți constata în toate prilejurile și niciodată nu veți rămâne nesatisfăcuți (nemulțumiți). Aplauze prelungite.

Asupra acestor declarații de o foarte mare importanță politică, vom reveni într'un număr viitor al ziarului.

Ședința delegației economice a guvernului

Se anunță din București:

Alături de dimineață s'a întrunit din nou la ministerul de industrie delegația economică a guvernului sub președinția dlui Carollid.

Cu această ocazie s'a terminat discuția noului tarif vamal, examinându-se apoi proiectul de lege prezentat de dl M. Manolescu relativ la modificarea impozitului pe cifra de afaceri. Delegația a admis proiectul.

În ceea ce privește noul tarif vamal guvernul pare că s'a decis să-l pună în aplicare prin decret de lege, deoarece cât timp va fi în discuția Parlamentului (în caz când s'ar fi adoptat această cale) cei interesați pot specula asupra valorilor, diferențelor de taxe, etc.

Noul tarif va apare probabil azi în „Monitorul Oficial“, sau mai sigur Duminecă, într'un supliment al „Monitorului“.

Deasemenea, guvernul este hotărât să nu întârzie prea mult punerea în vigoare a noului tarif. Aceasta tot din cauza eventualelor speculații la cari ar putea da loc o amânare prea de multă durată.

Ce nu pot ierta României bolșevicii și bolșevizanții

Svonurile neintemeiate și răuvoitoare, răspândite în străinătate, la adresa României, au fost primite cu părere de rău, și cu indignare, de presa străină, serioasă și mai ales de presa franceză, care a ținut să evidențieze (arate), greșeala ce se face punându-se în circulație svonuri lipsite de orice adevăr, la adresa țării noastre.

Ziarele franceze publică textul integral (întreg) al desmintirii dată de președintele Consiliului de miniștri, dl general Averescu, cu privire la svonurile false despre concentrări de trupe în România.

Dl Georges Bienaimé, scrie în ziarul „Victoire”:

„Presa de stânga primește cu prea mare grabă versiunea neplăcută pentru o țară aliată a Franței, versiuni puse în circulație din inspirația bolșevicilor din Rusia și a bolșevizanților din Europa.

Cercurile revoluționare internaționale nu pot ierta României că a apărut Balcanii de cangrena sovietică și a menținut echilibrul moral și social, învingând formidabile distrugerii de pe urma războiului.

În consecință, agenții speciale telegrafiază în toată lumea știri false privitoare la Rege, Regina, miniștri, minorități și pogromuri.

În această privință scrisoarea dlui general Averescu, către evreei din America constituie o precizare categorică. Presa bolșevizantă comite o greșală pentru că se conduce după considerațiuni abstracte și ideologice, fără a cunoaște faptele și realitatea.

După cum se vede Franța nobilă și iubitoare de dreptate reacționează contra svonurilor calomnioase, ori de unde ar veni ele, contra României, și îndeamnă să se pună capăt unor greșeli ce nu pot decât să dezarmeze pe acei cari le comit.

Principiul legalității

— Răspuns acelor pe cari îl privește —

Ziarul „România” — gazeta național-țărănească — reia, o vechie și demodată romanță, aceea a „confiscării” accidentale a unui ziar, mai de mult, pentru a vorbi iarăși de „regim de ilegalitate”.

Într-adevăr, „România” face o confuzie penibilă între principiul legalității, și între un simplu act preventiv, de siguranță, sau cum îi spune „România” de guvernământ.

Problema presei și a libertăților ei se află, chiar din punct de vedere constituțional, în suspensie, căci Constituția prevede o lege a presei, care să stabilească și răspunderile, delictele și sancțiunile pe care societatea are drept să le ceară față de orice categorie de activitate publică. Or, această lege lipsește, efectiv; organele în drept să legisfeze sunt locmai ocupate cu studiul ei.

Până atunci însă, presa funcționează câteodată chiar cu turbare. Guvernul ar fi putut aplica măsuri cari ar fi putut fi și mai severe, ținându-se seamă de împrejurările în cari ne

aflăm, ca, de pildă, o cenzură permanentă, menită să țină loc de viitoare lege a presei. Nu a făcut-o însă, tocmai din bunăvoință față de presă. Nu se poate cere însă ca, sub pretext că încă nu există codificate delictele, răspunderile sau sancțiunile de presă, ziarele să fie lăsate să facă ce vor, să acționeze fără nici o răspundere și să ceară, pe de-asupra, și protecția unei societăți pe care organele ei constituite legal o găsesc sau jignită sau primejdioasă, prin unele din atitudinile publicațiilor noastre cotidiene.

De aici însă, și până la ponegrirea sub formă de „regim de ilegalitate” a unei destul de comode situații, este o deosebire pe care nu o poate umple decât, cum am spus mai sus, lipsa, pentru ziarul dlui Maniu, a unui mai serios motiv de... opoziție.

Surata liberală din Arad, să ia și ea act de expunerea aceasta, lămurită și, desigur, foarte logică.

Politice

Intrevederea gen. Averescu contele Szembek

București. — Contele Szembek, noul ministru al Poloniei la București, sosit acum câteva zile în țară, a avut o întrevedere cu dl general Averescu, președintele consiliului.

S'a ridicat controlul Ligii Națiunilor asupra finanțelor Ungariei

ROMA. — Comitetul de control al Finanțelor Ungariei s'a întrunit la Roma. România a fost reprezentată prin dl Condurache, primsecretar de legăție. Comitetul găsind satisfăcătoare situația Ungariei a exprimat avizul că este inutil să se restabilească controlul Ligei Națiunilor.

Congresul asociațiilor Soc. Națiunilor

Berlin. — În zilele de 24, 25 și 26 Mai va avea loc la Berlin congresul asociațiilor pentru Societatea Națiunilor.

La acest congres va fi reprezentată și țara noastră. Pe ordinea de zi a desbaterilor figurează și o chestiune care privește România aceea evreească ridicată de către asociațiile evreești din Paris și Viena.

Condițiunile concordatului de finitiv stabilite

București. — Condițiunile Concordatului cu Vaticanul au fost pe deplin stabilite. Ele nu aduc nici un fel de atingere suveranității statului nostru și salvgardează toate interesele naționale.

Concordatul va fi semnat aici la București, de Monseigneurul Dolci ca reprezentant al Papei.

După semnarea lui, Monseigneurul Cizar va fi delegat ca reprezentant al cultului catolic în Senat și va lua parte la ședințele lui.

Legea organizării confesiunilor

BUCUREȘTI. — Dl ministru Gol-diș studiază proiectul de lege al organizării confesiunilor.

Această lege va fi adusă în parlament foarte curând, după dorința chiar a M. S. Regelui.

Legea va căuta să răspundă tuturor necesităților și va fi un pas înainte pentru legăturile dintre țară și minorități.

Stiri din județul Timiș-Torontal

— Chestiunea dizolvării Consiliului Comunal: declarațiile dlui prefect dr. Bogdan. — Epilogul unei drame familiare. — Un mare faliment —

— Dela corespondentul nostru —

Într-o corespondență trecută spunem că în ultimul timp în orașul nostru a circulat svonul despre dizolvarea Consiliului comunal. Cum acestui svon nu i-am dat toată încrederea, am comunicat cetitorilor că mă voi interesa la locurile competente pentru aflarea adevărului.

Dl prefect dr. A. Bogdan, ne-a dat informații, desmițând categoric acest svon.

Dsa ne-a declarat că, referitor la dizolvarea Consiliului comunal nu știe nimic precis până acum și că dsa n'a primit încă nici un ordin din partea ministerului internelor în această chestiune.

Curtea de Apel din Timișoara a desbătut în ziua de 6 c. recursul dlui prof. Stanoiu dela Școala normală de

Stat din Arad, împotriva sentinței Tribunalului din Deva, prin care fusese condamnat la 2 ani închisoare, pentru că și-a împușcat nevasta în sanatoriu din Geoagiu, din cauza că aceasta avea relații de dragoste cu farmacistul I. Ungăr, fapt, pe care l-a recunoscut de ambele părți și care s'a dovedit printr'un proces verbal iscălit de dl I. Ungăr.

Apărarea a fost susținută prin dnii dr. A. Brudoianu și Păușești.

Curtea de Apel, a achitat pe dl prof. Stanoiu.

Ieri a fost declarat în starea de faliment firma din Timișoara a marelui și cunoscutului proprietar Bela Fiacksa. Cazul a făcut senzație în tot orașul.

Coresp.

„Cu mâna pe drapel”

— Cuvântare rostită la depunerea jurământului recruților din Arad —

Ieri, părintele Gheorghiu, confesorul militar al garnizoanei Arad, a rostit următoarea cuvântare foarte însofletească și pe care o redăm în întregime.

Frați soldați și camatazi!

Ziua de astăzi, este pentru voi o zi de sărbătoare, căci prin trupul și mintea voastră sănătoasă, prin sufletul vostru curat și cu tinerețe nepătată prin nelegiuiri, ați fost găsiți vrednici de a fi chemați la școala disciplinei și instrucției militare, ca să învățați cum trebuie să vă apărați țara și neamul, în cazuri de nevoie. După ce ați căpătat cunoștințele elementare, ați făcut azi jurământul sfânt, că toată viața voastră, veți păstra credința neștirbită Prea înaltului nostru Rege Ferdinand I, că veți da supunere și ascultare neșovăită legilor și îndatoririlor militare, prin orice împrejurări va trece țara și prin aceasta ați fost ridicați la demnitatea de „ostași”, încredințându-se în brațele voastre înarmate și credința neștirbită a sufletului vostru, însăși onoarea și siguranța țării noastre.

Cine să nu se simtă mândru și înălțat de această cinste și încredere, când nu toți la vârsta voastră, se pot învrednici de ea!

Cu mâna pe drapel, căci înfățișează pe Rege și țara cu isoria trecutului ei glorios de amarnice lupte pentru libertate și deosebire. În fața sf. Cruci, înfățișând cea mai înaltă pildă de jertfire ce s'a putut da omenirii, având înaintea voastră înalte căpetenii ale armatei, — pe scumpul nostru dl general Bădulescu, pe domnii comandanți și pe toți dnii ofițeri, — părinți și învățători ai voștri, precum și pe înalții dregători ai Statului din aceasta parte a țării.

Voi, iubii soldați, ați depus jurământul, adevărat deschiș inima voastră prin cea mai curată vibrație a ei, și ați răscălit un adânc sentiment de religiozitate, când ați luat ca martor și garanție supremă, pe Dumnezeu căruia vă închinați seara și dimineața și care vă poartă nădejdiile scumpe, că ceea ce ați făgăduit, veți împlini, fără sminteală, îmbinând un act de înaltă datorie civică, cu un act de curată manifestare religioasă.

Scriptura vechiului Testament ne dă multe locuri, când Dumnezeu a impus jurământ poporului ce l-a ales spre a-l pregăti pentru o nouă viață, iar biserica noastră, strâns legată de filiața Statului nostru cere fiilor ei jurământul ostășesc, spre binele și apărarea patriei române și deci și a bisericii dintre hotarele ei, spre binele și prosperarea țării și a credincioșilor ei de diferite confesiuni.

În acest moment de așa emoționantă solemnitate, cred că s'ar micșora înălțimea sufletescă în care ați făcut jurământul, gândindu-vă că s'ar putea găsi mijloace de ispită, de învățături streine și subversive, mijloace de amăgire ori de frică, care vă face să sovăști în clipe grele și să călcați jurământul ostășesc, săvârșind îndoită crimă: de ați ucide sufletul și credința, mințind pe Dzeu luat ca martor, și călcând în picioare onoarea și siguranța țării și a Tronului Regal, trecând, prin trădare, în rândul nemeritorilor, pentru care blestemul și osânda unui neam s'ar adăuga, pe lângă aceea alui Dzeu, care zice prin gura prorocului Zaharia:

„Să vă blestem în casa aceluia, care a călcat jurământul făcut pe numele meu!”

Dar departe de voi, așa ceva! Momentele acestea, când ați primit botezul vieții ostășești, sunt prea înal-

țătoare, pentru a ne mai gândi că pot fi și mișei.

Gândiți-vă numai că ați primit o împărtășire tainică cu sufletul înaintașilor, cari au slujit țara și Tronul român în aceste regimente, în care v'ați înrolat și sub acest drapel sub faldu-rile căruia au murit ca eroi în războiul de apărare și de dezrobire, și cari ne trimit în tainică șoaptă o poruncă, aspră ca și moartea ce i-a secerat pe câmpurile de luptă:

— „Băgați de seamă, că ceea ce vi s'a încredințat azi, ca moștenire sfântă și glorioasă dela ei, să duceți mai departe cu mâini curate și cu acelaș foc nestins al dragostei de țară, de neam și de Tron, până veți preda altora, cari vin după voi.”

Sunteți între porunca pământului care vă hrănește din sângele a sute de mii de eroi îngropați în el și între ochiul lui Dzeu care l'ați chemat.

Iar eu ca părinte sufletesc, vă binecuvintez în numele lui Dzeu, care protege patria noastră, cu deplină sănătate și putere și să vă îndepliniți cu sfințenie îndatoririle ostășești, purtând cu cinste haina ostășească și ducând la glorie și biruință steagul regimentelor voastre, sub comanda iubitorilor și așteptătorilor voștri comandanți! — Amin!

MISCAREA CULTURALA

Programul festivalului artistic

dela 9 Aprilie, ora 8 seara, în Palatul Cultural, care se va ține în folosul „Societății Mormintele Eroilor”, va fi următorul:

Partea I.

1. „Imn Regal”, corul mixt „Armonia”, cu pregătire specială în vederea acestei serbări, sub conducerea maestrului A. Lipovan.
2. „Eroul necunoscut”, tablou alegoric: Contesa Pallavicini, dna Juszt și dna Lt.-Colonel Lucy Păunescu.
3. Bach-Taassig: „Toccatte und Fuge”, D.-moll, execuție la pian, Ervin Fischer.
4. „Ce te legeni codrule”, și „Am iubit doi ochi albaștri”, Chirvai Sepimiu, la pian Szelle.
5. Sinding: „Rhapsodie guerrière”, dans Eghy Ghyssa, grupul: Iris Barbura, Elisabeta Dénes, Alexandra Cighi, Melinda Gellert, Clara Kuri, Magdalena Szömörkényi, Piri Pal.

Partea II.

1. „Legenda veacurilor”, tablouri, reproduse după picturi clasice: — Cleopatra, Baroneasa Andrenyi, Tensi Sabau. — Pygmalin și Galathea, doamna Bánhid, Petru Laczay. — La fontana romana, Tensi Brăhianu. Miți dr. Păscuțiu, dl dr. Iancu Popovici. — Porțelanuri Roccoco, Baby Petruțiu și Iris Barbura. — Byzanț, Lorica Morariu, Liana Piso. — Biedermayer, Lucia Popovici. — Renaissance, Baronesa Neumann, dnele Seidner, Etes, Rozsi, Roth, Weinger etc., — și încă alte multe, despre cari vom scrie mâine.
2. Punct rezervat, Weil Magda și Szelle.
3. Richard Strauss: „Heimliche Aufforderung”, Bing și Szelle.
4. Straus: „Allerseele” și Mascagni: „Cavalleria rusticana”, Irina Fetter și Szelle.
5. R. Fuchs: „Serenade”, Reuniunea Filarmonică, sub dirijarea maestrului Cornelius Walter.

Partea III.

1. „Mama lui Ștefan cel Mare”, corul „Armonia”, cu orchestra militară, sub conducerea prof. I. Lipovan, Solo: Doamna Prefect Boneu, va fi punctul cu surprize extraordinare în arta de ansamblu.
2. „Scene etnografice”: Hram german; Nuntă țărănească ungurească; Șezăloare românească. — Peste o

sulă persoane în costume alese cu motive naționale dela țară, doamne și domni din societatea bună aradană sau județ, a căror listă o vom publica mâine.

3. Provasnik: Vals yoyeuse, Eghy Ghyssa (punct de mare atracție).
4. Marș militar, orchestra Regt. 93 Infanterie, sub conducerea Lt. Mazilu,

După cum se vede, programul este astfel alcătuit, ca să satisfacă orice pretenții. Persoanele, cari contribuie la reușita serbării, sunt o garanție sigură al unui succes extraordinar.

Programul nu are, de altfel, nevoie nici de laudă, nici de reclamă. Ar fi de dorit ca aceia cari organizează în ăililor serbări cu caracter filantropic, să ia pildă dela comitetul care a alcătuit programul acesta, conducându-se de acelaș bun principiu, de a recruta în program numai elemente selecte și de valoare.

Urăm succes mare și meritat, comitetului de inițiativă.

Spectacolele zilei

Teatrul orășenesc.

- Sâmbătă: d. m. la orele 4 comedie „Soțul somnuros”. (Prețuri jum.)
Sâmbătă seara la orele 8 premiera „Regele Bandiții”.
Duminică d. m. la orele 3 „Regele bandiților” operetă. (Prețuri obicinuie).
- La orele 6 comedie „După divorț”. (Prețuri reduse).
- La orele 9 seara cu prețuri obicinuie „Regele bandiților”.
Luni seara la orele 8 reprezentația jubilară a artistului Ernest Darvas în piesa „Crianul” (Liliom).
12 Aprilie, Marți, seara la orele 9 Artiștii Teatrului Național din București sub conducerea domnului R. Bulfinsky, vor reprezenta: Ioana D'Arc piesă în 6 acte și un epilog de B. Schaw.

Cinema Apollo.

Sâmbătă „Mihail Strogoff”, senzaționalul film în 11 serii, jucate alternativ, într-o zi seria I-a într-alta seria II-a.
Începutul reprezentațiilor la orele 4 și jumătate, 6, 7 și jumătate și la 9 seara.

Cinema Urania.

Sâmbătă în rolul principal cu Harry Liedke: „Controlor la vagonul de dormit”.
Începutul reprezentațiilor la orele 4 și jumătate, 6, 7 și jumătate și la 9 seara.

Dela delegațiunea permanentă a municipiului Arad

Delegațiunea permanentă a municipiului Arad, întrunindu-se azi, la 8 Aprilie a. c. sub președinția dlui dr V. Marcovici, ajutor de primar, a deliberat asupra maximării prețului cărnei, pe luna Aprilie.

După ascultarea experților și a propunerii făcute de dl V. Dârlea, șeful serviciului economic, s'au stabilit următoarele prețuri.

Carnea de vițel sugaci, cl. I. 1 kgr dela lei 44—42, cl. II. 1 kgr. dela lei 41—39, carnea de oaie: clasa I. 1 kgr. lei 30; clasa II. 1 kgr. 38 lei. Carne de porc 1 kgr. dela lei 40—42 carne de porc costife, pulpă și gât 1 kgr. dela lei 42—44, carne de porc cu mosor 1 kgr. dela lei 43—45. Untură topită pentru unsoare 1 kgr. dela lei 52—55. Slănină crudă 1 kgr. dela lei 46—48. Osânză 1 kgr. dela lei 50—52. Toate celelalte prețuri rămân neschimbate.

Decorație națională dlui Mussolini

ROMA. — Contele Bethlen s'a prezentat azi dlui Mussolini și ia comunicat că regentul Horty i-a remis decorația marelui cruci a Sfântului Ștefan. Decorația a fost înmănată în Palatul Chigi de către contele Khuen Héderváry.

Contele Bethlen la Papa

ROMA. — Azi la amiază contele Bethlen a fost primit în audiență la cardinalul Gaspari, secretarul Vaticanului și apoi la Papa.

Ordin relativ la ieșirea din țară a biletelor Băncii Naționale

București. — Ministerul de finanțe a trimis tuturor punctelor vamale un ordin prin care cere ca organele de control să vegheze, ca persoanele cari ies din țară să nu aibe la ele bilete de ale Băncii Naționale.

Proprietarul Ion Fisan achitat

Vreme de două zile, Tribunalul din Arad a debătut marele proces intentat de către proprietarul Gheorghe Nadrea din Comloușul bădățean, împotriva ginerelui său, proprietarul Ion Fisan, pentru falsificare de polițe și înșelăciune.

După ascultarea a peste 30 de martori, cari aproape toți au arătat nevinovăția acuzatorului și după documentata apărare susținută de către dl avocat dr. Gh. Sârbu, senatorul a adus sentința de achitare și astfel, dl Ion Fisan a părăsit azi închisoarea, unde a fost reținut mai multe luni de zile.

Speculanții francului la Paris

Parquetul din Paris a primit o plângere din partea direcției P. T. T. contra unor bancheri care transmiteau în streinălate pentru un post clandestin de emisiune radio-telegrafică cursuri false și majorate ale francului și ale unor valori, în scop de speculație incorectă. Cei mai mulți dintre culpași sunt străini. Doi dintre ei sunt ruși și doi letoni.

Dela Administrația Financiară

Copie: Ministerul Finanțelor Direcțiunea Generală a contribuțiilor serviciul Timbrului Nr. 70987 din 17 Martie 1927. Domnule administrator vă facem cunoscut că prin Înaltul Decret Regal cu Nr. 759 din 14 Martie 1927 publicat în Monitorul Oficial Nr. 59 din 16 Martie 1927, s'a prelungit până la 1 Iunie 1927, valabilitatea timbrei mobile fiscale de 1 leu 2, 3, 5, 10, 20, 30 și 50 lei din vechea emisiune. Dela această dată nu se vor mai putea întrebuița, însă se vor putea preschimba cu cele din noua emisiune până la data de 1 Iulie 1927. Această dispozițiune vă rugăm să o duceți la cunoștința autorităților administrative și fiscale din acel județ.

CINEMA ELISABETA.

Azi după masă excepțional la orele 5 jum., 7 jum. și 9 jum.

HARRY PIEL

Automobilul sburător

Cel mai senzațional film de aventuri a timpurilor din urmă. — Una dintre cele mai strălucite interpretări ale lui Harry Piel.

Prețuri obicinuie ieftine.

Vine! Muntă revoluționară! Vine!

În rolul principal cu Marion Davies

Accidentul aviatorului Depinedo.

Agenția „Reuter” din Londra, anunță din New-York, că hidroavionul lui Depinedo s'a aprins pe când își lua sborul din Roosevelt (Arizona). Aviatorul a scăpat neatinș, dar aparatul a fost complet distrus.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. : servituri punctuale.

Dnii abonați, cari nu primesc ziarul regulat, sunt rugați a ne face cunoscut pentru a lua măsurile de îndreptare.

Domnii abonați, cari sunt în restanță cu abonamentul ziarului îl rugăm să binevoiască a ni-l achita cât mai curând.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Inchiderea dela 8 Aprilie 1927	
Berlin	123.25
Amsterdam	208.05
New-York	51987.50
Londra	2525.50
Paris	2036.—
Milano	2512.50
Praga	1539.50
Budapesta	9080.—
Belgrad	913.50
București	315.—
Varșovia	57.95
Viena	7312.50

BUCUREȘTI

Devize

Paris	659.—
Berlin	39.95
Londra	827.—
New-York	170.—
Italia	820.—
Elveția	3285.—
Viena	24.—
Praga	505.—

Valute

Napoleon	680.—
Mărci	40.—
Leva	1.15—
Lire otomane	84.—
Lire sterline	820.—
Fr. ranzezi	670.—
Fr. elvețieni	32.—
Lire italiene	8.10—
Drahme	2.—
Dinari	2.90—
Dolari	170.—
Marca poloneză	18.—
Cor. austr.	24.—
Cor. ung.	29.50
Cor. cehoslov.	505.—

INFORMATIUNI

Starea sănătății Domnitorului

București. — Oficial. — M. S. Regele a avut o noapte mai bună. Febrilele moribunde regresează. Temperatura ieri seara 37.5 azi 36.4, pulsul 90 pe minut, respirația 22. București 8 Aprilie, ora 12.

Redacționale

La multele întrebări ce ni se adresează răspundem pe această cale că dl Al. Mitra, de 7 zile — adică de Duminică — se găsește suferind în urma unei intoxicații.

Programul sportiv de Duminică la Arad

Pentru ziua de 10 Aprilie a. c. Aradul va avea ocazie de-a înregistra un mare eveniment sportiv. Pe terenul clubului sportiv Gloria-Cfr. se va întâlni două echipe „Chinezul”, campioara noastră contra Reprezentației a Aradului, cari vor disputa un joc reanșă.

Prima întâlnire s'a terminat cu rezultatul 7 : 1, pentru „Chinezul”.

Solemnitatea depunerii jurământului recruților

Ieri, 7 Aprilie cor., la orele 4 d. m. s'a serbat solemnitatea depunerii jurământului recruților din anul acesta: Reg. 93 inf. divizia, 1 Roșiori, 13 Roșiori, Cavaleria, Vânători.

Solemnitatea a fost începută prin slujba religioasă făcută de părintele conf. al garnizoanei Arad, părint. T. Gheorghiu, răspunsurile fiind date de cantorii soldați. După aceasta a urmat depunerea jurământului a tuturor recruților, după confesiune. Din partea conf. gr. ort. rom. păr. T. Gheorghiu, gr. cat. protopop. I. Popa; rom. cat. dr. Wild, reformate L. Print episcop, iar izr. dr. L. Vágvolgyi.

Părintele Gheorghiu, a rostit apoi o frumoasă cuvântare, pe care o redăm în altă parte a ziarului nostru, apoi colonelul Serb, iar dl gen. A. Bădulescu pentru M. S. Regele Ferdinand. Muzica a intonat în acest timp Imnul Regal, iar soldații în urale au aclamat pe Rege.

Solemnitatea s'a terminat, după rostirea unor însoțitoare vorbiri, printr-o defilare a recruților.

Baia arteziană SIMAY

Baia cu aburi pentru femei Marți toată ziua și Vineri d. m. Pentru bărbați afară de Marți în toată ziua, iar Sâmbătă și după masă. — Baia-vană deschisă în toată ziua de dimineață până seara. Hidroterapie, baie cu acid sulfuric și acid carbonic pt. femei după masă, iar pentru bărbați înainte de masă. (618)

FILT-pantofi
In permanență asortiment bogat la depozitul principal
LEVAI și SZIGETI
Înainte Buesbaum și Comp., depozit de ghețe ARAD. 811

Atențiune!

Cine vrea să cumpere buni și ieftin, să cerceteze Magazinul

„ILICA”
textile-manufactură, tricotage cât și modă bărbătească și pentru dame Arad, Bulev. Regele Ferdinand 13 (fost Magazinul de ghețe Frații Apponyi). 918

AVIZ!
Aducem la cunoștința On. public, că am cumpărat magazia unei fabrici de paltoase impermeabile și așa ne aflăm în posesiunea alor peste
1000 IMPERMIABILE
pt. dame și bărbați
cari le-am pus spre vânzare pe lângă prețuri foarte ieftine. Din cauza îmbunătățirii Leului toate hainele afătoare în magazia noastră le vindem pe lângă prețuri foarte reduse. 950
Szántó și Komlós
Arad, vis-a-vis de teatru.
Nu întârziți a privi vitrinile noastre!

la toată ziua mezeluri proaspete, carne de porc, unsoare clisă, totfelul de cârnuri proaspete la
oo 480
Șumandan Gheorghe și Fiul
Bulev. Regele Ferdinand No. 52
Cer sprijinul Onor. public românesc!

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulle-uri, ciorapi, mânși, saluri elegante de mătase, tricouri (indispensabili) capătă pe lângă prețuri convenabile la
SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad. 245

Dacă vrei să dejunezi sau să cini ieftin și să fii servit
ooo conștiincios caută ooo

hala de vin a viticulturii „Minorților”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri esceleste
Deschis până la ora 12. ooo 511

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui
IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Ep. Radu Nr. 28., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghețe comode. 279

Cine vrea să cumpere mobilă să-și ia atâta oboseală și să cerceteze depozitul fabricii **KLUG** din Aradul-Nou lângă podul Muzeului. ooo 621

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

HALO!! Din cauza desființării prăvălii noastre de ghețe, toate marile afătoare în depozit ca ghețe bărbătești, femești și pt. copii le vindem pe lângă **OLARIU și COMP.** ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 47 (fost Boros Béni-tér). ooooo 948

Livrare în TREI zile I-a CARTOFI ROSA

per vagon pentru semănat, calitatea garantată din fel curat, pentru consumație bucată mari alese, sau mestecați. 939

Societate Comercială de Cereale :: Timișoara,
I. Strada Vas Alexandri 8. Telefon 22-94. Adresa telegr.: GABONA.

Imprimeria Județului S. A.
Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot solul de tipărituri aparținătoare artel tipografice. — Depozit de imprimare primare secretariale și advocatiale. ::

Ministerul Justiției
Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte,

Subscrisul Anton Krenmayer, domiciliat în orașul Arad, Strada Constantin Brancoveanu No. 13, am onoare a-Vă ruga, să binevoiți a dispune să mi-se acorde cetățenia română și potrivit art. 7 din legea privitoare la dobândirea naționalității române, să se ia în cercetare actele mele, pe care alătur și le menționez enumerându-le pe verso.

Din aceste acte se constată, că sunt mai mare de 21 ani, că mă lepăd de cetățenie străină, că locuiesc în Arad neîntrerupt din anul 1902, că m'am bucurat și mă bucur de purtări bune, că am mijloace suficiente de trai, fiind meserias, angajat din 1902 la Uzinele „Astra” din Arad și că am un fiul ce a făcut serviciul militar în armata română.

Vă rog, să binevoiți a avea în vedere la cercetarea cerei mele, că mai bine de 25 ani lucrez la Uzinele „Astra” din Arad, care lucrează pentru Căile ferate al Statului român și că prin exercitarea meseriei mele în aceste uzine devin util Statului român, astfel că potrivit art. 8 al. a să mi-se acorde scutire de stagiu.

Cu cea mai deosebită stimă

Anton Krenmayer.

Cilindru de aburi

OTTO RANZ, atelier mecanic Sântaana, jud. Arad, — acolo de vânzare o mașină teer-at-grâu.

Direcțiunea Școalelor de Ușoare Industriale și Comerciale ale Statului din Arad.

Nr. 110—1927.

Convocare

la adunarea generală a societății Culturale și Muzicale Tinerimei Industriale-Comerciale din Arad, care va avea loc ziua de 10 Aprilie la ora 4 în sala festivă a școlii „Iosif Vulcan”.

Sunt rugați a participa Dnii membri fondatori, ajutoși și activi.

După adunarea generală bare, intrarea gratuită.

Primiți deosebitele noastre considerațiuni și suntem
Arad, la 8 Aprilie 1927.

Cu deosebită stimă

T. Orădeanu
director.

Nr. 525—1925.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință autorilor, că în ziua de 27 Aprilie a. c. la orele 10 a. m. în Căminul Depozitului și Manutanță Arad va ține licitație publică în formitate cu legea contabile publice pentru vinderea a 130 kigr. tărăță de grâu. Informațiuni la Manutanță toate zilele de lucru între 8—12 și 15—18.

Manutanță Arad-Cluj

„CUVÂNTUL ARDEALULUI”
(Inserții se primesc în Administrația ziarului Arad, Str. Românilor Nr. 6.)

Griji, Tăticule!
Stole școlare, metru
Stofă școlară extra-fină, metru . . .
la MUZSAY :: ARAD
vis-a-vis de teatru.